

Vyšla nová kniha Prevence nehod a havárií

 31.01.2010

New book about accident prevention got out

Petr Skřehot¹

¹Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., Jeruzalémská 9, Praha 1, skřehot@vubp-praha.cz

následky

nebezpečné látky

nebezpečné materiály

odborné publikace

prevence havárií

prevence nehod

VÚBP

Abstrakt

V závěru roku 2009 vydal Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i. ve spolupráci s firmou T-SOFT, a.s. obsáhlou dvoudílnou monografii Prevence nehod a havárií. Kniha se zaměřuje na problematiku nebezpečných látek a materiálů, na nebezpečné situace s nimi sousedícími a v neposlední řadě také na prevenci následků takto vzniklých nehod.

Klíčová slova: nebezpečné látky, nebezpečné materiály, prevence nehod, prevence havárií, následky, odborné publikace, VÚBP

Abstract

At the end of 2009 the Occupational Safety Research Institute got out in cooperation with T-SOFT company comprehensive two-volume monograph The Accident Prevention. The book focuses on the issue of hazardous substances and materials, dangerous situations, and not least on prevention of the consequences of these accidents.

Keywords: hazardous substances, hazardous materials, accident prevention, consequences, professional monograph, Occupational Safety Research Institute

Jelikož se nebezpečné látky dnes nevyskytují výlučně jen v chemickém průmyslu, ale díky širokému využití také v dopravě a věcech denní potřeby, je nutné s nimi zacházet obezřetně a dobře si uvědomovat rizika, která mohou představovat jak pro člověka samého, tak i pro životní prostředí. Je proto zřejmé, že stále větší roli i v běžném životě hraje prevence rizik. Snahou tohoto přístupu je rizika systematicky vyhledávat, analyzovat, přijímat opatření pro jejich odstranění či eliminaci, popřípadě navrhnout způsoby, jak se jim bránit či jak zmírňovat případné nežádoucí následky nastalých mimořádných událostí. S ohledem na rozmanitost rizik, jejich zdrojů i jejich projevů se správná praxe v prevenci rizik neobejde bez širokého spektra kvalitních a srozumitelných informací. A právě soustředit a srozumitelným způsobem interpretovat tyto informace se snaží právě vyšlá monografie. V knize jsou shrnuty a přehledně uspořádány nejnovější poznatky z oblasti nakládání s nebezpečnými látkami, průmyslové bezpečnosti, prevence závažných havárií či řešení mimořádných událostí. Vedle toho kniha předkládá také základní informace o možném ohrožení teroristickými

útoky, které se stávají stále vážnější hrozbou.

První díl obsahuje tři základní tématické okruhy:

- Nebezpečné chemické látky
- Radioaktivní látky
- Aerosoly

V rámci nich se pak v jednotlivých kapitolách se čtenář může dozvědět například o:

- Nakládání s chemickými látkami a přípravky,
- Označování chemických látek a přípravků,
- Nebezpečných chemických látkách, radionuklidech a aerosolech v pracovním prostředí,
- Přepravě nebezpečných látek a materiálů,
- Nařízení REACH a o Globálním harmonizovaném systému (GHS),
- Toxikologických vlastnostech chemických látek, radioaktivních prvků a aerosolů,
- Radionuklidech a jejich praktickém využití,
- Biologických účincích radioaktivních látek a ionizujícího záření,
- Radiační ochraně a posouzení přijatelnosti expozice záření,
- Atmosférickém aerosolu, oblacích a procesech vedoucích ke srážkám,
- Aerosolech vznikajících při mimořádných událostech,
- Radioaerosolech a řadě dalších.

Aby čtenáři nemuseli pro praktické využití zde uváděných informací vyhledávat ještě další zdroje, obsahuje kniha také rozsáhlé přílohy:

- Seznam povolených číselných kombinací pro Kemlerovy kódy,
- Znění R- a S-vět,
- Označování bezpečnostních pokynů a klasifikace jednotlivých skupin látek podle nařízení GHS,
- Návod na použití toxikologické databáze NIOSH.

Druhý díl, který rozvíjí poznatky uvedené v díle prvním, je pak koncipován do pěti hlavních oddílů:

- Havárie a nehody,
- Technologická rizika a průmyslová bezpečnost,
- Terorismus,
- Zbraně hromadného ničení,
- Prevence následků mimořádných událostí a zásady civilní ochrany.

V rámci nich je pojednáno o:

- Mimořádných událostech v procesním průmyslu a energetice a způsobech hodnocení jejich závažností,
- Havarijních scénářích, které mohou nastávat při únicích nebezpečných látek,
- Hodnocení účinků toxických látek, tepelné radiace, tlakové vlny a působení nebezpečných částic,
- Zásadách průmyslové bezpečnosti a prevence závažných havárií,
- Analýze a hodnocení technologických rizik,
- Problematice funkční bezpečnosti systémů a procesních zařízení,
- Softwarových nástrojích určených pro modelování průběhů a následků mimořádných událostí,
- Vlivu lidského činitele na bezpečnost procesů a o kulturu bezpečnosti,
- Managementu bezpečnosti a řízení rizik v provozní praxi,

- Aktuálních hrozbách plynoucích z moderního terorismu,
- Zbraních hromadného ničení,
- Zásadách ochrany obyvatelstva před dopady mimořádných událostí.

Kniha je určena především pro vědecké a výzkumné pracovníky, odborníky z průmyslové sféry, pracovníky bezpečnostního managementu a krizového řízení, příslušníky integrovaného záchranného systému, inspektory státního odborného dozoru v oblasti požární ochrany, bezpečnosti práce, hygieny či ochrany životního prostředí, pracovníky krajských úřadů a v neposlední řadě pro vysokoškolské studenty studujících v oborech bezpečnostního inženýrství, průmyslové chemie či ochrany životního prostředí.

Předkládaná monografie vznikla v rámci řešení projektu Ministerstva průmyslu a obchodu ČR č. 1H-PK2/35 „Ověření modelu šíření a účinků ohrožujících událostí – SPREAD“. Vedoucím autorského týmu byl Petr Skřehot a kromě dalších odborníků z Výzkumného ústavu bezpečnosti práce, v.v.i. a společnosti T-SOFT a.s., se na jejím vzniku podílela také řada dalších uznávaných osobností z předních českých akademických pracovišť. Vydání knihy podpořili Ministerstvo životního prostředí ČR, Ministerstvo vnitra ČR, Česká technologická platforma bezpečnosti průmyslu a Úřad pro normalizaci, metrologii a zkušebnictví.

První vydání knihy v nákladu 400 ks bylo cíleně distribuováno spoluřešitelům projektu SPREAD, našim partnerům, členům Rady vlády pro BOZP a vybraným složkám státní správy a samosprávy. V závislosti na zájmu veřejnosti však plánujeme druhé opravené vydání, které by již bylo určeno pro širší odbornou veřejnost a bylo by možné výtisky zakoupit ve VÚBP, v.v.i. Proto uvítáme Vaše reakce (na adrese neumannovab@vubp-praha.cz), které toto druhé vydání budou moci urychlit.

Zde předkládáme ukázkové kapitoly

[1. díl – obsah knihy](#) (PDF, 63 kB)

[2.díl – obsah knihy](#) (PDF, 99 kB)

[1. díl – kapitola 1.4.3: Chemické látky v pracovním ovzduší](#) (PDF, 631 kB)

[2. díl – kapitola 4.6.3: Účinky tlakové vlny](#) (PDF, 387 kB)

Vzorová citace:

SKŘEHOT, Petr. Vyšla nová kniha Prevence nehod a havárií. *Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online], 2009, roč. 2, č. 4. Dostupný z WWW: <http://www.bozpinfo.cz/josra/josra-04-2009/kniha_skrehot.html>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:

[RNDr. et Mgr. Petr Skřehot](#)